

JAZYKOVÉ HRANICE A HRANICE JAZYKA

Seminár v rakúskom Tainachu

– 66 –

V dňoch 22. až 28. júla 2007 som sa v rakúskom Tainachu zúčastnila na letnom seminári, ktorý pod názvom „Sprachgrenzen – Grenzen der Sprache“ (Jazykové hranice a hranice jazyka) organizoval Spolok rakúskych katolíckych akademikov. Okrem Rakúšanov sa na seminári zúčastnili Maďari, Nemci, Rumuni, Bielorusi a Slováci (Prof. Ľudovít Petraško z Prešova, Mgr. Kristína Mihoková z Košíc a Mgr. Monika Šurdová z Bratislavy). Počet účastníkov dosiahol číslo 45, rokovacím jazykom

bola nemčina. Hlavným bodom každodenného programu bola prednáška s následnou diskusiou a workshopy. Duchovný program vyplňala sv. omša a ranné modlitby. Keďže bolo po celý týždeň pekné počasie, poobedňajšie prestávky sme venovali prechádzkam po okolí a kúpaniu sa v umelom bazéne, ale aj na prírodnom kúpalisku asi 10 km od Tainachu. Uspokojené boli teda všetky tri stránky osobnosti, a to telesná, duševná aj duchovná.

Ako som uviedla vyššie, prednášky sa konali na tému jazyka, a to jazyka v literatúre, jazyka v politike, jazyka v náboženstve a jazyka ako komunikačného prostriedku v multinárodnom európskom spoločenstve.

Pre ilustráciu uvediem aspoň niektoré prednášky a prednášajúcich:

Fabian Hafner – literárny vedec, Klagenfurt – Gratz
Slová vážiť (zvažovať), nie počítať – Jazyk ako umelecká forma

Gottfried Bachl – Inštitút pre dogmatiku, Salzburg
Ako hovoriť o Bohu? Zdieľanie náboženstva slovom.

Manfred Welan, niekdajší tretí viedenský prezident krajinského snemu
Politika a jazyk: Musia politici klamať?

Za úplne mimoriadny považujem príspevok pani Barbary Coudenhove-Kalergi, novinárky, ktorá pracovala vo východoeurópskej redakcii rakúskej televízie a dôverne pozná situáciu vo Východnej Európe. Potvrdila to v prednáške na tému „Jazyk medzi vlastou a nacionalizmom“. Dotkla sa snád všetkých aspektov jazyka v mnohojazyčnej Európe, hovorila o svetových jazykoch a jazykoch menšín, o vývoji jazykov, ich ovplyvňovaní angličtinou (Denglisch = Deutsch + Englisch) a snahe uchovať čistotu jednotlivých jazykov, o jazykových problémoch prisťahovalcov v západných krajinách Európy, o asimilácii a autonómii menšín, o tom, ako boli Česi žijúci vo Viedni prinútení hovoriť nemecky, čo malo síce svoje negatíva, ale spôsobilo, že sa Česi v priebehu troch generácií v Rakúsku vyšvihli z pozícií najjednoduchších ľudí až na vrchol štátu (napr. prezidenti Klestil a Waldheim). Jej záverečné konštatovanie vyznelo v zmysle, že časy jedného jazyka v Európe sú nenávratne minulosťou. citovala rakúskeho jazykového experta Dietera E. Zimmera, ktorý mamičkám radí, aby umožnili deťom od malička sa učiť angličtinu, aby okrem svojho rodného jazyka perfektne hovorili aj jazykom druhým.

Na záver jednoduché konštatovanie. Na Slovensku je veľmi známe porekadlo: Kolko rečí vieš, toľkokrát si človekom. V Tainachu sa to znovu potvrdilo.

Monika Šurďová